

STORTINGET

Innst. 426 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:166 S (2021–2022)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjell Ingolf Ropstad, Dag-Inge Ulstein og Olaug Vervik Bollestad om å sikre psykisk syke barn og unge under 13 år i hele Norge et tilgjengelig tilbud 24/7

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle psykisk syke barn og unge under 13 år som har behov for det, får tilgang på døgnbehandling, både på ukedager og i helgene, i sin helseregion.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Elise Madland, Cecilie Myrseth, Even A. Røed og Truls Vasvik, fra Høyre, Sandra Bruflot, Erlend Svardal Bøe og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Senterpartiet, Lisa Marie Ness Klungland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Marian Hussein,

fra Rødt, Seher Aydar, fra Kristelig Folkeparti, Olaug Vervik Bollestad, og fra Pasientfokus, Irene Ojala, viser til forslaget fremmet i Dokument 8:166 S (2021–2022) om å sikre psykisk syke barn og unge under 13 år i hele Norge et tilgjengelig tilbud 24/7. Statsråd Ingvild Kjerkol har uttalt seg om forslaget i brev til komiteen av 5. mai 2022, der hun blant annet redegjør for situasjonen i helseforetakene. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen. Komiteen har mottatt fire skriftlige innspill.

Komiteen deler forslagsstillernes bekymring over at det etter pandemien rapporteres om at antall barn med alvorlige psykiske helseproblemer øker. Komiteen tilslutter seg at disse må sikres gode helsetjenester. Komiteen viser til at formålet med forslaget er å sikre at barn og unge som har behov for døgnbehandling, skal få dette også i helgene. Forslagsstillerne peker på at det den siste tiden er rapportert om et økende antall barn og unge med spiseforstyrrelser og andre psykiske problemer, og at det i deler av landet ikke finnes et tilfredsstillende behandlingstilbud til disse hele uka, slik at mange sendes hjem i helgene.

Komiteen viser til at tre av høringsinnspillene er positive til forslaget. Komiteen viser til at Norsk Sykepleierforbund i sitt innspill skriver at dagens spesialisthelsetjenestelov gir alle barn med behov for nødvendig helsehjelp i BUP i form av et døgntilbud, krav på dette, også i helgene, og at dersom denne retten ikke er oppfylt, er det behov for tydelige styringssignaler og økonomiske prioriteringer gjennom de styringsmekanismene helse- og omsorgsministeren har overfor helseforetakene. Komiteen merker seg at Legeforeningen skriver i sitt innspill at de mener det å ikke ha et reelt tilbud om innleggelse på døgnavdeling også i helger, ikke ha barnepsykiatrisk kompetent personell tilgjengelig hele

døgnet hele uken, og heller ikke ha egnede lokaler, er brudd på Barnekonvensjonen.

Komiteen registrerer at Forandringsfabrikken i sitt høringsinnspill etterspør mer kunnskap om hvordan barn opplever sykehusinnleggelse og hvorvidt det faktisk er til hjelp for dem.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til representantforslaget om at alle psykisk syke barn og unge skal få tilgang til døgnbehandling hele uken i sin helseregion, og vil peke på at statsråden i sitt svarbrev uttrykker at en gjennomgang hos de regionale helseforetakene har vist at alle RHF-ene har tilgjengelige døgntilbud hele uken. Disse medlemmer er samtidig bekymret over økningen i henvisninger til psykisk helsevern blant barn og unge under og etter pandemien. Særlig vil disse medlemmer trekke fram den betydelige økningen i antall pasienter med spiseforstyrrelser som bekymringsfull.

Disse medlemmer vil vise til at Stortinget har bevilget 100 mill. kroner til lavterskel psykisk helsehjelp i kommunene for å i imøtekomme utfordringene med økt press på tjenestene innen psykisk helse under og i etterkant av pandemien, jf. Innst. 119 S (2021–2022). I tillegg vil disse medlemmer vise til at det i 2022 er bevilget til sammen 952,5 mill. kroner gjennom kommunerammen til å styrke de helsefremmende og forebyggende tjenestene til barn og unge, i tillegg til 279,7 mill. kroner øremerket til helsestasjoner og skolehelsetjenesten. Disse medlemmer mener forebyggende arbeid og tidlig intervensjon må styrkes, og mener de overnevnte bevilgningene er viktige. Forebyggende arbeid må skje på alle arenaer i livet, og disse medlemmer vil særlig peke på arbeidet med livsmestring i barnehager og skoler.

Disse medlemmer merker seg at forslagsstillerne peker på at tilstrekkelig antall kompetente ansatte er viktig for å sikre at barn og unge får rett hjelp. Disse medlemmer viser til den regjeringsoppnevnte Helsepersonellkommissjonen som skal gi en helhetlig og kunnskapsbasert vurdering av behovene for personell og kompetanse fram mot 2040. Disse medlemmer mener det er viktig å få en slik vurdering av hvordan utdanne, rekruttere og beholde helsepersonell.

Disse medlemmer har videre store forventninger til regjeringens arbeid med den varslede opptrappingsplanen for psykisk helse. Der vil det bli viktig å se på utfordringene som tas opp i dette representantforslaget. Disse medlemmer støtter statsråden i, slik det blir beskrevet i statsrådets uttalelse til forslaget, at planen både må ha fokus på kapasitet og kvalitet i kommunen og spesialisthelsetjenesten. Disse medlemmer mener den nye opptrappingsplanen må se på hel-

heten i det psykiske helsearbeidet, fra forebygging til tilbudene for dem med langvarige og sammensatte behov.

Disse medlemmer viser videre til statsrådets svarbrev, der det orienteres om de regionale helseforetakenes pågående opptrapping av arbeidet med det psykiske helsetilbudet til barn og unge:

«Gjennomgangen har vist at alle har tilgjengelige døgntilbud hele uken, men at noen overfører til andre avdelinger i helgene. Forslagsstillerne mener det bør være en prioritert å styrke avdelingene og enhetene som er åpne mandag til fredag i dag, slik at disse gir kontinuerlige døgntilbud også i helgene. Orienteringen har imidlertid vist at de regionale helseforetakene i all hovedsak har tatt grep for å styrke kapasiteten og at de også har planer om å fortsette styrkingen fremover.»

Disse medlemmer forventer at statsråden i sitt reviderte oppdragsbrev til de regionale helseforetakene vil be om økt fokus på styrking av kapasiteten i BUP, herunder døgntilbudet til barn og unge. Disse medlemmer forventer at styrkingen av døgntilbudet til barn og unge videreføres. Tilbakemeldingene fra de regionale helseforetakene, vist til i statsrådets svarbrev, gir positive signal til denne styrkingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, vil understreke at det er helsepersonell som må vurdere hvem som har behov for døgnplasser i helg, og det er helsefaglige begrunnelser som må avgjøre hvorvidt barn sendes hjem eller blir værende på døgnplasser i helgene. Flertallet viser til at forutsigbarhet og kontinuitet i behandlingen er viktig for de sykeste barna, og at stopp eller overføringer i behandlingen kan føre til at det tar lengre tid å bli frisk.

Flertallet vil understreke at dersom alternativet til å bli flyttet til somatisk eller annen avdeling i helgen er å være på en døgnplass langt unna hjem og nettverk, må også dette være en del av den helsefaglige vurderingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus mener satsingen på tilbud innen psykisk helse må styrkes, og at dagens tilbud ikke dekker unges utfordringer med psykisk helse. Disse medlemmer mener kontinuerlig oppfølging av unge med psykiske utfordringer er en viktig faktor for å sikre bedre psykisk helse blant de med psykiske helseutfordringer. Disse medlemmer mener en styrking av psykisk helse generelt, og blant unge spesielt, er viktig for å demme opp for de stadig økende utfordringene innen psykisk helse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det blant annet ble satt av penger til en tilskuddsordning innen psykisk helse og rus for å mot-

virke langtidseffekter av pandemien. Det ble også satt av én million kroner til Mental Helse Ungdoms hjelpechat.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus, viser til Legeforeningens høringsinnspill, der det presiseres at mangel på døgnåpent psykisk helsetilbud til unge i helgene kan forsinke behandlingsforløpet.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti, vil blant annet peke på at Haukeland universitetssjukehus i 2021 behandlet over tusen flere barn og unge for psykiske lidelser sammenlignet med 2019. Helse Sør-Øst slår også alarm om situasjonen: de har opplevd en økning på over 20 prosent ved sine sykehus siden 2019. Dette flertallet vil også spesielt peke på situasjonen hvor det kommer mange henvisninger for barn og unge som sliter med spiseforstyrrelser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Kristelig Folkeparti er svært bekymret over situasjonen hvor vi ser at det tar stadig lengre tid å få hjelp, og disse medlemmer frykter derfor at mange vil kunne utvikle mer alvorlige og varige psykiske lidelser før de får hjelp. Det kan få alvorlige konsekvenser, og i verste fall koste liv. Derfor vil disse medlemmer peke på at det er nødvendig å ruste opp psykisk helsevern, senke terskelen for å oppsøke hjelp og gjøre tjenestene mer tilgjengelige for unge.

For komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er det viktig at man kan yte hjelp og støtte på et tidlig tidspunkt overfor ungdom, og disse medlemmer vil styrke satsingen på psykisk helse og livsmestring i skolen ved å blant annet ha faste skolepsykologer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for å styrke det psykiske helsetilbudet til barn og unge ved å sikre flere skolepsykologer.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmer i tillegg følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre en større satsing på livsmestring i skolen, og sørge for at dette får en større plass i flere av de etablerte fagene i skolene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at dette representantforslaget handler om døgnplasser i spesialisthelsetjenesten. Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solberg gjennom åtte statsbudsjett, i samarbeid med blant annet Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, sørget for en styrking av skolehelsetjenesten og vedtok fagfornyelsen der livsmestring kom inn som et tverrfaglig tema i skolen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus viser til at statsråden i sitt svarbrev viser til de regionale helseforetakenes rapportering på behandlingstilbudet til barn og unge, og hvor det videre står:

«Det er tilgang til døgnbehandling i alle helseforetak hele uken og hele året. Imidlertid varierer det i hvilken grad det er dedikert egne døgnplasser alle ukens dager. Ved noen helseforetak er det rutine for at pasienter overflyttes til somatiske barneavdelinger eller til ungdomsavsnittet innen BUP i helgen.»

Disse medlemmer er bekymret for at den gruppen som ikke tilbys overføring til somatiske barneavdelinger eller ungdomsavsnittet innen BUP, blir glemt. Det er en andel av pasientene som sendes hjem i helgene, med de konsekvensene det får for forlenget behandlingstid, familieforholdene og påvirkningen på eventuelle søsken. Etter disse medlemmers oppfatning er det uholdbart at foreldre som står i en krevende situasjon, må drive tvangsmedisinering og tvangsmatning av sitt syke barn. Et jevnlig avbrudd fra behandlingen kan føre til at behandlingen trekker ut i tid, og dette kan igjen bidra til at helsepersonell opplever at behandlingen må starte på nytt på mandager, og at foreldrene slites ut. Disse medlemmer vil presisere at dette ikke gjelder de som reiser frivillig hjem i helgene for å trene på en mer normal hverdag, men de pasientene og deres familier som har behov for døgnbehandling og opplever at de ikke får det. Disse medlemmer mener de regionale forskjellene i behandlingstilbudet bør utjevnes, slik at alle barn som trenger døgnbehandling, mottar dette, uansett hvilken dag det er.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus, registrerer at foretakene har intensjoner om å fortsette arbeidet med å styrke kapasiteten, men etter flertallets oppfatning gjenstår det arbeid så lenge barn under 13 år sendes hjem fra behandling de har behov for i helgene.

Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle psykisk syke barn og unge under 13 år som har behov for det, får tilgang på døgnbehandling både på ukedager og i helgene.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener det ikke er tvil om at det er store kapasitetsutfordringer i psykisk helsevern, og særlig i døgntilbud, også til barn. Disse medlemmer stiller seg derfor undrende til at statsråden i sitt svarbrev mener at intensjonen i forslaget allerede er oppfylt, og forventer at et styrket døgntilbud ivaretas i den lovede opptrappingsplanen. Disse medlemmer merker seg innspillet fra Forandringsfabrikken, som peker på at døgntilbud ikke nødvendigvis er det foretrukne alternativet. En styrking av psykiske helsetilbud til barn og unge bør sees i en større sammenheng, der hele kjeden av tilbud til barn og unge må gjennomgås, både i lys av erfaringene fra koronapandemien og i lys av rapporter fra Barneombudet og Ukom, som omtaler psykisk helsetilbud til barn og unge, og Riksrevisjonens gjennomgang i 2021. Når disse medlemmer likevel støtter å styrke døgnenheter nå, er det fordi situasjonen er alvorlig for svært mange barn.

Disse medlemmer viser til at det ikke er nytt at det er store utfordringer i den psykiske helsetjenesten til barn og unge. Den forverringen man så under koronaen, kom i et felt som allerede opplevde en krise. Disse medlemmer er positive til at det er varslet en opptrappingsplan for psykisk helse, og forventer tydelige satsinger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Innst. 261 S (2020–2021), jf. Dokument 8:47 S (2020–2021), der Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti gikk sammen om å fremme en rekke forslag om tiltak for å styrke tilbudet til barn og unge med behov for psykisk helsehjelp. Partiene var blant annet enige om følgende merknad:

«Disse medlemmer vil også understreke at barne- og ungdomspsykiatrien trenger bedre finansiering, økt behandlingsskapasitet med økt ambulant virksomhet, flere sengeplasser, utdanning av spesialister og et sterkere samarbeid med kommunehelsetjenesten.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at Riksrevisjonen i juni 2021 la fram en rapport om tilstanden for psykisk helsetjenester, og konkluderte med både alvorlig kritikk og sterk kritikk på flere områder. Dette viser et behov for en større opprustning og en gjennomgang av tjenestene.

Disse medlemmer viser til at det i Innst. 261 S (2020–2021) ble fremmet forslag om å sette ned et offentlig utvalg for å gå gjennom psykiske helsetjenester for barn og unge. Forslaget fikk svært bred støtte fra både bruker- og yrkesorganisasjonene på feltet. Det ble blant annet pekt på behov for å se på helheten i feltet, samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, variasjoner i tilbudet og bruken av pakkeforløp og innsatsstyrt finansiering. Forslaget ble fremmet av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg for å gå gjennom det psykiske helsetjenestetilbudet for barn og ungdom og fremme forslag om bedre samhandling, likere tilbud i hele landet samt en finansieringsordning basert på faglig tillit og pasientforløp.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet peker på at ny opptrappingsplan for psykisk helse, den varslede nye Nasjonal helse- og samhandlingsplan og det regjeringsoppnevnte Sykehusutvalget vil omfatte tiltak for bedre samhandling, likere tilbud i hele landet og en bedre økonomistyring i helseforetakene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Pasientfokus mener det er viktig å styrke både kommunenes og spesialisthelsetjenestens psykiske helsetilbud for barn og unge under 13 år, og vil understreke behovet for styrking av både første-, andre- og tredjelinjetjenesten. Som statsråden peker på i sitt svarbrev til komiteen, er forebygging og tidlig intervensjon avgjørende. Forebygging kan hindre at vansker utvikler seg til alvorlige vansker og at behandling må igangsettes. Tidlig intervensjon og et godt tilbud i førstelinjetjenesten kan forhindre behov for behandling i andre- og tredjelinjetjenesten. Det er til det beste for barnet, og det gir mindre kostnader for samfunnet.

Komiteens medlem fra Pasientfokus vil understreke behovet for utdanning av flere barnepsykiatere. Det må sikres tilstrekkelig kapasitet og nok kompetente ansatte, som også forslagsstillerne og statsråden peker på. Barn er ikke små voksne som kan behandles av voksenpsykiatere, de er barn som skal møtes av barnepsykiatere, som er spesialister på klinisk arbeid med barn og unge. Derfor må det utdannes flere barnepsykiatere. Dette medlemmer mener også at det bør vurderes etablering av flere familieenheter hvor hele familien legges inn, og det må alltid sikres at dersom barn under 13 skal legges inn, så skal foresatte/pårørende legges inn sammen med barnet.

De t t e m e d l e m vil peke på at to år med pandemi og smitteverntiltak preger barn og unge. Henvisningene til BUP har økt kraftig over hele landet, og barn og unge som henvises til BUP, er sykere enn før, og de er yngre enn tidligere. De t t e m e d l e m mener det er behov for utredninger som gir mer kunnskap om og god oversikt over hva som er nåværende situasjon og behov hos landets yngste befolkning. Dette medlem ser fram til Stortingets behandling av regjeringens plan for styrking av det psykiske helsetilbudet til barn, unge og voksne, både i kommunen og i spesialisthelsetjenesten.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Kristelig Folkeparti og Pasientfokus:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for å styrke det psykiske helsetilbudet til barn og unge ved å sikre flere skolepsykologer.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sikre en større satsing på livsmestring i skolen, og sørge for at dette får en større plass i flere av de etablerte fagene i skolene.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg for å gå gjennom det psykiske helsetjenestetilbudet for barn og ungdom og fremme forslag om bedre samhandling, likere tilbud i hele landet samt en finansieringsordning basert på faglig tillit og pasientforløp.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en enstemmig komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle psykisk syke barn og unge under 13 år som har behov for det, får tilgang på døgnbehandling både på ukedager og i helgene.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 24. mai 2022

Tone Wilhelmsen Trøen

leder

Seher Aydar

ordfører

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2022/1612

Vår ref
22/1597-

Dato
5. mai 2022

Dokument 8:166 S - Representantforslag om å sikre psykisk syke barn og unge under 13 år i hele Norge et tilgjengelig tilbud 24/7

Jeg viser til brev datert 5. april 2022 fra helse- og omsorgskomiteen som ber om min uttalelse om ovennevnte representantforslag. Forslaget er:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle psykisk syke barn og unge under 13 år som har behov for det, får tilgang på døgnbehandling, både på ukedager og i helgene, i sin helseregion».

Jeg er opptatt av at vi skal ha et godt psykisk helsetilbud til barn og unge. Regjeringen er i gang med en ny opptrappingsplan for psykisk helse. I denne planen vil vi ha fokus på både kapasitet og på kvalitet – både i kommunen og i spesialisthelsetjenesten. Vi vil styrke det forebyggende og helsefremmende arbeidet, gjøre hjelpen mer tilgjengelig og nær, og bedre tilbudet til dem med langvarige og sammensatte behov.

Som representantene peker på har antallet som blir henvist til psykisk helsevern barn og unge under og etter pandemien økt. Det har særlig vært en betydelig økning av antall pasienter med spiseforstyrrelser, og mange henvises med mer alvorlig tilstand enn tidligere. Dette er bekymringsfullt.

Barn og unge bør primært få hjelp for sine psykiske helseplager nærmest der de bor, og så langt det er mulig få behandlingen på en slik måte at de kan ha kontakt med familie, venner, skole mv. Samtidig vil noen trenge døgnbehandling i perioder, og det skal finnes tilbud om det både i ukedagene og i helgene. Dette gjelder særlig de sykeste pasientene, herunder personer med alvorlig spiseforstyrrelser.

Det er de regionale helseforetakene (RHF-ene) som har ansvar for å sørge for en riktig dimensjonering av tilbudet. Gitt den store økningen av spiseforstyrrelser har jeg bedt RHF-ene gi en orientering om status for døgntilbudet til barn og unge under 13 år.

Tilbakemeldingene viser at alle helseforetakene har et differensiert tilbud til barn under 13 år med spiseforstyrrelser. Det finnes polikliniske tilbud, dagbehandling, hjemmesykehus og døgnbehandling. Både ventetid og tilbud varierer noe fra helseforetak til helseforetak. De fleste pasientene behandles poliklinisk, og de som trenger døgnbehandling utgjør en liten gruppe.

Det er tilgang til døgnbehandling i alle helseforetak hele uken og hele året. Imidlertid varierer det i hvilken grad det er dedikert egne døgnplasser alle ukens dager. Ved noen helseforetak er det rutine for at pasienter overflyttes til somatiske barneavdelinger eller til ungdomsavsnittet innen BUP i helgen.

Pågangen er stor og mange har iverksatt tiltak for å styrke kapasiteten og utvikle nye tilbud. Flere helseforetak bruker arenafleksible modeller med oppfølging hjemme som supplement til rene døgntilbud. Flere har også opprettet spesialteam eller intensivt behandling for spiseforstyrrelser tidlig i forløpet. Dette for å unngå innleggelse i døgnpost. Familiebaserte behandlingsmodeller løftes også frem som viktig i behandling av spiseforstyrrelser, i tråd med retningslinjer og pakkeforløp.

Nedenfor følger nærmere informasjon mottatt fra de regionale helseforetakene:

Helse Vest RHF

Ifølge Helse Vest RHF får alle barn og unge under 13 som har behov for det, tilgang til døgnbehandling alle ukedager og helg gjennom hele året. Ved akutte innleggelse er det ingen ventetid, mens ved elektive innleggelse varierer ventetiden.

Barn og unge får fortrinnsvis behandling poliklinisk. Dersom det er behov for døgnbehandling, blir det iverksatt. For pasienter under 15 år tilbys fortrinnsvis familiebasert terapi. Anbefalingene i pakkeforløpene følges.

Helse Midt-Norge RHF

I Helse Midt-Norge har de tre helseforetakene tilgjengelig døgnbehandling 24/7, men det varierer hvilke plasser som brukes.

St. Olavs hospital HF har kun definerte døgnplasser for de mellom 12 og 18 år, men disponerer to familiearealer som har vært benyttet til noen få pasienter under 12 år. Helseforetaket har 6 senger åpent alle helger og ferier for øyeblikkelig hjelp og akuttbehandling. I tillegg kommer 8 senger for planlagte innleggelse som følger skoleruten. Disse er stengt i helger og ferier.

Helse Nord-Trøndelag HF har ingen spesialiserte senger, men mulighet for døgnbehandling i ordinær sengepost eller i familieeksjon.

Helse Møre- og Romsdal HF har døgnbehandling på allmenn akutt sengepost, men behandlerne (leger/psykologer) og miljøterapeuter har utdanning i spesialiserte metoder. I tillegg er det en familieenhet for planlagt innleggelse for hele familien.

Helse Nord-Trøndelag HF og St.Olavs hospital HF har fått i oppdrag av Helse Midt-Norge RHF å utrede utforming og etablering av et nytt regionalt døgntilbud for behandling av alvorlige spiseforstyrrelser for barn og unge under 18 år.

Helse Sør-Øst RHF

Ifølge Helse Sør-Øst RHF gis det døgnbehandling gjennom hele uken ved alle helseforetak, men det varierer i hvilken grad det er dedikert egne døgnplasser alle ukens dager. Ved noen helseforetak er det rutine for at pasienter overflyttes til somatiske barneavdelinger eller til ungdomsavsnittet innen BUP i helgen.

Som følge av økningen i antall henvisninger av barn med spiseforstyrrelser, har Oslo universitetssykehus HF hatt behov for å gi et syvdøgntilbud også for barn under 13 år. Som et ekstraordinært tiltak har enkelte døgnpasienter under 13 år blitt overført til akutt behandlingssenheter (13 – 18 år) i helgene det siste året. Dette grunnet manglende syvdøgntilbud ved barneseksjonen.

Sykehuset Østfold HF og Sykehuset Telemark HF overflytter pasienter i helg til henholdsvis somatisk barneavdeling og ungdomsavsnittet innen BUP. De andre helseforetakene har døgntilbud både helg og ukedager ved BUP.

I tillegg til tilbudene ved de enkelte helseforetakene, kan de sykeste pasientene få behandling ved Regional seksjon for spiseforstyrrelser (RASP) ved Oslo universitetssykehus alle ukedager og helg. Dette er et tilbud for barn og ungdom under 18 år med de mest alvorlige spiseforstyrrelsene fra hele regionen. Barne- og ungdomsenheten driver utstrakt ambulant virksomhet både som en del av døgnbehandlingen og som en del av overgang til behandlingstilbud lokalt. RASP har det siste året hatt økende ventetider og har i gjennomsnitt 25 ukers ventetid.

Helse Sør-Øst RHF har tildelt ekstra ressurser for å styrke tilbudene, og helseforetakene har både økt kapasiteten og etablert nye tilbud.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har behandlingstilbud for barn og unge med spiseforstyrrelser i alle fire helseforetak. Disse enhetene er åpne hele uken. Eneste unntak er Finnmarksykehuset HF som har stengt hver fjerde helg, men tilbudet holdes åpent hvis de har pasienter som ikke kan skrives ut.

I tillegg kan de sykeste pasientene få behandling ved det høyspesialiserte døgntilbudet til barn og unge med spiseforstyrrelser ved Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN HF). Her er det tilgjengelig døgnbehandling hele uken og hele året.

Helse Nord RHF vurderer egen spesialisert enhet for spiseforstyrrelser med øyeblikkelig hjelp-funksjon i arbeidet med ny delstrategi for området. Det er de ordinære barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikkene som behandler pasientgruppen, mens ved UNN HF og Nordlandssykehuset HF er det i tillegg egne polikliniske spesialteam for spiseforstyrrelser.

Gjennomgangen har vist at alle har tilgjengelige døgntilbud hele uken, men at noen overfører til andre avdelinger i helgene. Forslagsstillerne mener det bør være en prioritet å styrke avdelingene og enhetene som er åpne mandag til fredag i dag, slik at disse gir kontinuerlige døgntilbud også i helgene. Orienteringen har imidlertid vist at de regionale helseforetakene i all hovedsak har tatt grep for å styrke kapasiteten og at de også har planer om å fortsette styrkingen fremover.

Denne regjeringen er opptatt av at det skal være tilstrekkelig kapasitet, og ikke minst at vi skal beholde ansatte i helse- og omsorgstjenestene for å ivareta de syke barna og familiene rundt dem. Derfor har vi også nedsatt en helsepersonellkommissjon som skal gi en helhetlig og kunnskapsbasert vurdering av behovene for personell og kompetanse fram mot 2040.

Regjeringen vil også øke fokuset på forebygging og tidlig intervensjon. Vi vet at mange med spiseforstyrrelser venter lenge før de søker hjelp, ofte mer enn fem år. Tidlig hjelp og behandling er viktig for å få et godt forløp. Vi må lage rom og arenaer der barn og unge kan snakke trygt og åpent om hvordan de har det. Spiseforstyrrelser er ofte et symptom på andre utfordringer i livet, og da må de som jobber med barn og unge ha tid og rom til å skape tillit, så de kommer i posisjon til å hjelpe. Dette er derfor ett av flere temaer som vi vil ta med inn i arbeidet med den kommende opptrappingsplanen for psykisk helse.

Med hilsen

Ingvild Kjerkol

